

5. Lekcja powtórzeniowa – dział I. Europa po kongresie wiedeńskim.

Tematy:

1. Kongres wiedeński.
2. Rewolucja przemysłowa.
3. Nowe idee polityczne.
4. Przeciwno Świętemu Przymierzu.

1. Daty, które uczeń powinien znać:

Data	Wydarzenie
1814	Początek obrad kongresu wiedeńskiego
1815	Koniec obrad kongresu wiedeńskiego
1815	Utworzenie Świętego Przymierza
1825	Powstanie dekabrystów w Rosji.
1830	Rewolucja lipcowa we Francji i w Niderlandach.
1830	Wybuch powstania listopadowego w Królestwie Polskim.
1830	Grecja uzyskała niepodległość.
1848	Wybuch Wiosny Ludów.
1848	Powstanie węgierskie – walka Węgrów o niepodległość.
1849	Zakończenie Wiosny Ludów.
1853	Wybuch wojny krymskiej.
1856	Zakończenie wojny krymskiej. Pokój paryski.

2. Postacie historyczne, które uczeń powinien znać:

Postać	Opis
Napoleon Bonaparte	Cesarz Francuzów w latach 1804 – 1814. Wielki dowódca, który podporządkował sobie większość Europy.
Franciszek I	Cesarz austriacki z dynastii Habsburgów, który panował podczas obrad kongresu wiedeńskiego. Współtwórca Świętego Przymierza.
Fryderyk Wilhelm III	Król pruski z dynastii Hohenzollernów. Brał udział w kongresie wiedeńskim. Współtwórca Świętego Przymierza.
Aleksander I	Car rosyjski z dynastii Romanowów. Brał udział w kongresie wiedeńskim. Współtwórca Świętego Przymierza.
Klemens von Metternich	Minister spraw zagranicznych Austrii podczas kongresu wiedeńskiego. pomysłodawca wielu jego postanowień.
Charles Talleyrand	Minister spraw zagranicznych Francji podczas kongresu wiedeńskiego.
James Watt	Wynalazł maszynę parową.
Michel Faraday	Naukowiec i fizyk, który badał w XIX w. zjawisko indukcji elektromagnetycznej.
Samuel Morse	Amerikanin, który udoskonalił telegraf.
Adam Smith	Szkocki ekonomista, który żył w XVIII w. Uważa się go za twórcę liberalizmu ekonomicznego.
Edmund Burke	Główny ideolog konserwatyzmu.
Karol Marks	Niemiec, którego uważa się za jednego z twórców ideologii komunistycznej.
Fryderyk Engels	Jeden z głównych ideologów komunizmu.
Edward Bernstein	Główny ideolog socjaldemokracji.
Robert Owen	Jeden z twórców socjalizmu utopijnego.
Ludwik Napoleon	Bratanek Napoleona I. Dzięki Wiosnie Ludów został prezydentem

Bonaparte	Francji. Później koronował się na cesarza jako Napoleon III.
Lajos Kossuth	Stał na czele powstania Węgrów o niepodległość podczas Wiosny Ludów.
Józef Bem	Generał polski, powstaniec listopadowy, dowodził armią węgierską podczas powstania węgierskiego w czasie Wiosny Ludów.

3. Pojęcia, które uczeń powinien znać:

Pojęcie	Opis
Abdykacja	Rezygnacja władcy z tronu.
Legitymizm	Jedna z zasad kongresu wiedeńskiego. Władza jest święta i nienaruszalna i żaden poddany nie może jej króla pozbawić.
Restauracja	Jedna z zasad kongresu wiedeńskiego. Przywrócenie na tron dynastii, która utraciła władzę na skutek rewolucji lub wojen napoleońskich.
Równowaga europejska	Jedna z zasad kongresu wiedeńskiego. Żadne państwo na kontynencie europejskim nie może dominować nad innymi.
Unia personalna	Połączenie państw osobą władcy.
Święte Przymierze	Sojusz Austrii, Prus i Rosji, który powstał w celu obrony postanowień kongresu wiedeńskiego. Zakładał współpracę tych państw w zwalczaniu wszelkich ruchów społecznych i narodowych, które dążyłyby do zmian w Europie.
Manufaktura	Zakład produkcyjny, w którym produkcja odbywała się ręcznie. Proces produkcji jest podzielony na wiele prostych czynności, które każdy może wykonać.
Rewolucja przemysłowa	Proces gwałtownych zmian w gospodarce, zapoczątkowany w Anglii w XVIII w., który polegał na przejściu z produkcji ręcznej, manufakturowej, do produkcji maszynowej i masowej.
Przemysł	Dział gospodarki, w którym dobra są wydobywane i przetwarzane za pomocą maszyn. Produkcja ma charakter masowy.
Industrializacja	Uprzemysłowienie.
Urbanizacja	Proces gwałtownego rozwoju miast.
Metropolia	Duże miasto stanowiące centrum administracyjne, gospodarcze i kulturalne regionu czy kraju.
Kapitał	Środki finansowe, które inwestuje się by osiągnąć zysk.
Kapitalizm	System gospodarczy, który wykształcił się w XIX w., który opierał się na prywatnej własności środków produkcji i w konsekwencji czerpania z nich zysku, oraz na swobodnym obrocie dobrami w ramach wolnego rynku.
Proletariat	Robotnicy pracujący w przemyśle.
Burżuazja	Bogate mieszczaństwo, właściciele kopalń, zakładów przemysłowych, banków itp.
Ideologia	Zbiór uporządkowanych idei, wartości i poglądów na życie społeczeństwa.
Liberalizm	Ideologia, według której wolność i indywidualizm to nadrzędne wartości. W XIX w. głosiła hasła walki o powszechne prawa wyborcze i rozwój gospodarki wolnorynkowej.
Konserwatyzm	Ideologia, według której tradycja, rodzina, religia i autorytet to nadrzędne wartości. Ideologia ta jest przeciwna wszelkim ruchom rewolucyjnym.
Socjalizm	Ideologia, według której najważniejszą wartością jest równość i sprawiedliwość społeczna. Była związana z walką o poprawę bytu robotników.
Komunizm	Ideologia, która powstała w połowie XIX w. i według której najważniejszą wartością jest równość. Głosiła hasła zniesienia własności prywatnej i konieczności przeprowadzenia rewolucji, która obali istniejące rządy i doprowadzi do rządów robotników.
Strajk	Forma protestu, która polega na zaniechaniu pracy.

Uwłaszczenie chłopów	Nadanie chłopom praw własności do uprawianej przez nich ziemi.
Autonomia	Ograniczona suwerenność. Nadanie pewnemu obszarowi prawa do samostanowienia o sobie w ramach większego państwa.

4. Ponadto uczeń powinien umieć:

- wymienić postanowienia kongresu wiedeńskiego w sprawie państw niemieckich, włoskich, Cesarstwa Austriackiego, Belgii i Holandii. Umieć wskazać je na mapie
- **wymienić postanowienia kongresu wiedeńskiego w sprawie Księstwa Warszawskiego. Umieć wskazać je na mapie;**
- **umieć porównać produkcję manufakturową i przemysłową;**
- **wyjaśnić przyczyny i skutki rewolucji przemysłowej;**
- scharakteryzować rewolucję przemysłową – wiedzieć jakie wynalazki wprowadzono, jaki przemysł się rozwinął, które kraje objęła rewolucja przemysłowa;
- **rozróżniać ideologie – umieć wskazać ideologię na podstawie opisu. Umieć połączyć ideologię z jej twórcą;**
- wyjaśnić przyczyny wystąpień przeciwko ładowi wiedeńskiemu,
- **omówić przyczyny i skutki Wiosny Ludów.**